

Justitiedepartementet,
103 33 Stockholm

Endast via e-post till ju.remissvar@regeringskansliet.se med kopia till zlata.tuco@regeringskansliet.se

Stockholm 3 december 2020

Betänkandet ”Ett ändamålsenligt skydd för tryck- och yttrandefriheten” (SOU 2020:45); dnr Ju2020/02919/L6

Bonnier News har tagit del av och getts utrymme att yttra sig över rubricerat betänkande och får härmed anföra följande.

Sammanfattning

- Bonnier News avstyrker förslaget om att begränsa grundlagsskyddet för utbildning, beskrivning och mätning av skyddsobjekt.
- Bonnier News avstyrker förslaget om att vissa söktjänster skulle fräntas sitt grundlagsskydd i vissa delar.
- Bonnier News anser att det närmare bör utredas hur ett förstärkt skydd för public service-företagens oberoende ska utformas.

1. Om Bonnier News

Bonnier News är Sveriges största medieföretag, helägt av Bonnier Group, och har sin grund i utgivandet av riksspridda dagstidningar såsom bl a Dagens Nyheter, Dagens industri, Expressen och omfattar även det nyligen bildade affärsområdet Bonnier News Local som samlar ett 40-tal lokaltidningar runt om i landet. Lokaltidningsverksamheten omfattar idag HD-Sydsvenskan samt tidigare tidningskoncernerna MittMedia, med bl a Nerikes Allehanda och Östersunds-Posten samt Hall Media med bl a Jönköpings-Posten. Därtill ger Bonnier News ut ett 40-tal lokala gratistidningar, bl a genom Lokaltidningen som är baserad i södra Sverige. Utöver dags- och lokaltidningsverksamhet står Bonnier News som ägare och utgivare av ett 20-tal magasin och tidskrifter, bl a Damernas Värld, Sköna Hem och Amelia. *Se bifogad förteckning över de titlar som ingår i Bonnier News verksamhet.*

2. Bonnier News och yttrandefriheten

Bonnier News förvaltar familjen Bonniers 200 år långa tradition av att värna yttrandefriheten. Våra kärnvärden och vår identitet bygger på det fria ordet och vi står som eviga försvarare av den oberoende journalistiken. Yttrandefriheten är bärande i Bonnier News hållbarhetsstrategi och våra verksamheter ska bidra till ett inkluderande samhälle med upplysta och informerade medborgare vilket förutsätter att skyddet för svensk tryck- och yttrandefrihet förblir ett av världens starkaste.

3. Betänkandets förslag

3.1 Grundlagsskyddet för vissa sändningar av program via satellit

Kommittén föreslår att yttrandefrihetsgrundlagens tillämpningsområde ska utvidgas till att avse vissa satellitsändningar som idag anses utgå från utlandet, men som har en särskild anknytning till Sverige. Detta i syfte att bl a uppfylla Europakonventionens krav på rätt till domstolsprövning vid förtal och andra yttrandefrihetsbrott i sändningar via satellit och från utlandet.

Bonnier News delar Tidningsutgivarnas ("TU:s") bedömning av förslaget och tillstyrker därmed förslaget.

3.2 Grundlagsskyddet för utbildning, beskrivning och mätning av skyddsobjekt

I betänkandet föreslås att anskaffarfriheten vad gäller utbildning, beskrivning och mätning av skyddsobjekt begränsas för att upprätthålla totalförsvarets skyddsvärden.

Bonnier News engagemang i denna fråga är särskilt då bakgrunden till förslaget härrör till ubåtsjakten utanför Berga i oktober 2014, då militärpolis ingrep mot en fotograf från Dagens Nyheter ("DN") som är en del av Bonnier News. DN:s fotograf fick minneskort till sin kamera beslagttaget efter att han fotograferat ett vattenområde klassat som skyddsobjekt.

DN lät pröva frågan i domstol om huruvida censurförbudet ska skydda medier från att förhindras att avbilda skyddsobjekt och Högsta domstolen ("HD") beslutade slutligen till DN:s fördel. DN hävdade att anskaffarfriheten i tryckfrihets- och yttrandefrihetsgrundlagen trumfar nuvarande reglering. Det fall som omnämns i betänkandet handlar alltså om att HD gav DN rätt i denna fråga.

Lika grundläggande som det för Sveriges säkerhet är att kunna upprätthålla totalförsvarets skyddsvärden, lika grundläggande är anskaffarfriheten i det tryck- och yttrandefrihetsrättsliga systemet. Bonnier News delar TU:s uppfattning om att betänkandets motivering, t ex om risken för att "främmande makt" infiltrerar en tidningsredaktion för att sedan kunna avbilda skyddsobjekt under skydd av anskaffarfriheten, ur det perspektivet ter sig något långsökta.

Konstateras kan också att skyddslagens omfattning redan utvidgats – från att skyddsobjekt varit kopplade till Försvarmaktens relaterade byggnader, anläggningar, områden etc räcker det nu att dessa kan kopplas till det allmänna. För oss som dagligen arbetar enligt devisen att allmänheten "måste få se och veta" inskränker detta redan nu på vår möjlighet att skildra nyhetsändelser.

Bonnier News avstyrker därmed förslaget.

3.3 Grundlagsskyddet för vissa söktjänster (föreslagen delegationsregel nr 2)

2018 föreslog regeringen i en proposition att informationsdatabaser med söktjänster med personuppgifter om brottslighet (lagöverträdelse) skulle fräntas sitt grundlagsskydd i vissa delar.

Förslaget kom aldrig att genomföras efter det att riksdagens konstitutionsutskott sagt nej. Risken för att den tilltänkta regleringen skulle innebära en begränsning av yttrandefriheten som negativt skulle påverka journalistik och publicistik var tydlig.

Regeringen återkom dock till tryck- och yttrandefrihetskommittén med förnyade direktiv. Och kommittén föreslår nu, om än med en lite annan vinkel (och med ännu en delegationsregel) att regler i vanlig lag får tillämpas, under förutsättning att det "med hänsyn till den offentligtgjorda uppgiftssamlingens karaktär står klart att det finns särskilda risker för otillbörliga intrång i enskildas personliga integritet." Frågan har både yttrandefrihets- och integritetsrättsliga komplikationer.

Bonnier News är inte direkt berört av förslaget men anser det principiellt viktigt att avstyrka detsamma då sammanställande och spridande av uppgifter i allmänna och offentliga handlingar bör ej vara straffbart.

Bonnier News står därmed bakom TU:s avstyrkan av förslaget samt uppfattningen att förslaget inte bör genomföras heller denna gång. Detta mot bakgrund dels av otydligheten, osäkerheten och den bristande förutsebarheten i förslaget, dels de negativa effekter det riskerar att föra med sig för såväl söktjänstföretagen som massmedier och andra professionella aktörer.

TU understryker särskilt hur ett genomförande enligt utredningens förslag skulle få mycket negativa konsekvenser för lokala nyhetsmedier, som saknar egna resurser, praktiskt och ekonomiskt, att på egen hand utföra den bevakning och research som söktjänstföretagen gör.

Bonnier News avstyrker förslaget.

3.4 Grundlagsskyddet för webbsändningar

Bonnier News står bakom TU:s uppfattning att ”webbsändningsregelns” omfattning behöver omprövas, men anser att det avskaffande av webbsändningsregeln som kommittén diskuterat är uteslutet. TU anser att webbsändningsregeln bör bibehållas, möjligen med vissa lättnader avseende de skyldigheter som åvilar webbsändare. Skulle en begränsning av grundlagsskyddet för webbsändningar ändå genomföras bör den utformas på det sätt som utredningen föreslagit, d v s att tillämpningsområdet begränsas till att endast omfatta webbsändningar som tillhandahålls av aktörer som har ett automatiskt grundlagsskydd enligt den s k databasregeln eller grundlagsskydd genom utgivningsbevis.

Bonnier News tillstyrker förslaget.

3.5 Grundlagsskyddet för vissa söktjänster

Bonnier News menar att kommitténs förslag har både yttrandefrihets- och integritetsrättsliga komplikationer och att förslaget riskerar att i praktiken innebära en begränsning av yttrandefriheten. Bonnier News är inte direkt berört av förslaget, men anser det principiellt viktigt att avstyrka detsamma då sammanställande och spridande av uppgifter i allmänna och offentliga handlingar ej bör vara straffbart.

Bonnier News delar TU:s bedömning av förslaget och avstyrker därmed förslaget.

3.6 Grundlagsskyddet för förpackningar

I betänkandet diskuteras om förpackningar (cigarettpaket, bipacksedlar, filmjölkstetror o s v) genom en uttrycklig bestämmelse (delegationsregel) eller på annat sätt ska undantas från tryckfrihetsförordningens tillämpningsområde. Slutsatsen i betänkandet är att det sammantaget inte finns tillräckliga skäl för att helt undanta den typ av tryckta skrifter som består av förpackningar från tryckfrihetsförordningens skydd.

Bonnier News delar utredningens bedömning.

3.7 Vidaresändningsplikt för tekniska tilläggstjänster

Betänkandets förslag syftar till att klargöra att tilläggstjänster för personer med funktionsnedsättning (textning, tolkning m.m.) ska omfattas av vidaresändningsplikten. Bonnier News delar kommitténs bedömning att yttrandefrihetsgrundlagen redan i nuvarande utformning medger vidaresändningsplikt för tillgänglighetstjänster och anser att kommittén tydligt anger att samma krav inte kan ställas på samtliga aktörer.

Bonnier News delar utredningens förslag.

3.8 Public service

Bonnier News vill särskilt framhålla vikten av att värna oberoendet av massmedier i allmänhet och, givet att det i betänkandet diskuteras grundlagsskydd av public service-bolagen, skyddet för public service-bolagen i synnerhet.

Sveriges Television, UR och Sveriges Radio är idag exponerade för politiska risker, då riksdagsbeslut och förordningar enkelt och snabbt kan förändra förutsättningarna för deras respektive verksamheter. Bonnier News anser att det därför närmare bör utredas hur ett förstärkt skydd för public service-företagens oberoende ska utformas.

Bonnier News har inget att erinra mot betänkandet i övriga delar.

Bonnier News

Anders Eriksson
Verkställande direktör

Förteckning i urval över titlar som ingår i Bonnier News verksamhet.

Bonnier News Group AB ("Bonnier News") är via bolag utgivare av ett 100-tal tidningsvarumärken - riks-, lokal- och gratistidningar samt tidskrifter och magasin - som står bakom ovan skrivelse med anledning av betänkandet "Ett ändamålsenligt skydd för tryck- och yttrandefriheten" (SOU 2020:45) (Ju2020/02919/L6).

Rikstidningar.

Expressen (med GT, Kvällsposten)
Dagens industri
Dagens Nyheter

Lokaltidningar, inklusive tidigare Hall Media och MittMedia.

Arbetsbladet
Arboga Tidning
Avesta Tidning
Borlänge Tidning
Bärgslagsbladet
Dala-Demokraten
Fagersta-Posten
Falköpings Tidning
Falukuriren
Gefle Dagblad
GT
Helsingborgs Dagblad
Hudiksvalls Tidning
Jnytt
Jönköpings-Posten
Kvällsposten
Landskrona Posten
Ljusdals Posten
Ljusnan
Länstidningen Södertälje
Länstidningen Östersund
Mora Tidning
Nerikes Allehanda
Nordvästra Skånes Tidningar
Norrtälje Tidning
Nya Ludvika Tidning
Nynäshamns Posten
Sala Allehanda
Skaraborg Läns Tidning
Skövde Nyheter
Smålands Dagblad
Smålands Tidning
Smälänningen
Sundsvalls Tidning
Sydsvenskan
Söderhamnskuriren
Södra Dalarnes Tidning
Tidningen Härjedalen
Tidningen Ångermanland
Tranås Tidning
Vestmanlands Läns Tidning
Vetlanda-Posten
Värnamo Nyheter
Västgöta-Bladet
Örnsköldsviks Allehanda

Östersunds-Posten

Gratistidningar.

Finnveden.nu
Hela Ö-vik
Höglandet.nu
Lokaltidningarna i Skåne
Mitt Gävle
Sundsvalls Nyheter
Södertäljeposten
Tranås Aktuellt
Veckobladet
Västboandan
ÖP Magasin

Specialtidskrifter.

Aktuell Hållbarhet
Byggindustrin
Dagens Media
Dagens Medicin
Dagens Samhälle
Dagligvarunytt
Fastighetsnytt
Privata Affärer
Resumé
VA Insights

Tidskrifter och magasin.

Allt i hemmet
Allt om mat
Allt om trädgård
Allt om resor
Allt om vin
Amelia
Damernas Värld
Gods & Gårdar
Gård & Torp
Hembakat
Hem & Antik
Hälsoliv
Kamratposten
Korsord
Lantliv
Leva & Bo
M Magasin
Mama
Mitt Kök
Sköna Hem
Styleby
Tara
Teknikens Värld
Topphälsa
Vi Föräldrar